

FINANCIEEL JAARRAPPORT 2019

VAN STICHTING TKI HTSM

TE UTRECHT

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
FINANCIEEL VERSLAG	
Algemeen	1
Financiële positie	3
BESTUURSVERSLAG	
Bestuursverslag	6
JAARREKENING	
Balans per 31 december 2019	16
Staat van baten en lasten over 2019	18
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	19
Toelichting op de balans	21
Toelichting op de staat van baten en lasten	26
OVERIGE GEGEVENS	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	31

FINANCIEEL VERSLAG

Aan de voorzitter van het Bestuur van
Stichting TKI HTSM
Winthontlaan 2
3526 KV Utrecht

Nieuwegein, 12 juni 2020
Ons kenmerk: AUD 2013047 NDN

ALGEMEEN

Stichting TKI HTSM

Stichting TKI HTSM is op 30 augustus 2012 opgericht. De statutaire vestigingsplaats is Utrecht. De Stichting heeft ten doel:

- het inrichten en in stand houden van het Topconsortium voor Kennis en Innovatie (TKI) in de topsector High Tech Systemen en Materialen (HTSM), gericht op het tot stand brengen en doen uitvoeren van een meerjarig TKI programma voor de topsector HTSM, waarin bedrijfsleven, onderzoeksorganisaties en overheden participeren;
- de coördinatie van hetgeen met betrekking tot het TKI programma is vastgelegd in het vigerende Innovatiecontract HTSM gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van het besluit van de Minister van Economische zaken, Landbouw en Innovatie in Staatscourant nr. 3157 van zeventien februari tweeduizend en twaalf ingestelde Topteam HTSM.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting TKI HTSM, bestaan voornamelijk uit:

- het doen programmeren van en uitvoering laten geven aan onderzoek, ontwikkeling en innovatie op het gebied van de topsector HTSM;
- het verzorgen van de aanvraag TKI toeslag en het verdelen van de TKI toeslag;
- het doen vastleggen van afspraken over intellectueel eigendom voortkomend uit het TKI programma;
- het zorg dragen voor een goed functionerende administratie;
- het zorg dragen voor een goede voorlichting en communicatie met betrekking tot het TKI en het TKI programma;
- het zorg dragen voor een goede aansluiting tussen het TKI programma en de Europese

onderzoeksprogramma's relevant voor de topsector HTSM;

- het zorg dragen voor een goede betrokkenheid van het Midden- en Kleinbedrijf (MKB), onder meer door het inrichten van een MKB loket;
- het verrichten van alle andere werkzaamheden, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De Stichting beoogt niet het maken van winst.

De Stichting kent als organen een Raad van Toezicht, een Bestuur, een Roadmap Council en een Directie.

Het Bestuur bestaat uit de volgende personen:

- M.H. Hendrikse (voorzitter)
- E.P.W. Savenije
- H. Büthker
- F.P.T. Baaijens
- A. van Mourik
- H.G. Tappel
- P.J. Werkhoven
- J.M.A. Scherpen

FINANCIËLE POSITIE

Ter verkrijging van een inzicht in de financiële positie van de stichting verstrekken wij u de navolgende overzichten. Deze zijn gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekening. Wij geven hierna een opstelling van de balans per 31 december 2019 in verkorte vorm.

Financiële structuur

x 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	€	%	€	%
Activa				
Financiële vaste activa	80.740	84,8	69.951	86,5
Liquide middelen	<u>14.506</u>	<u>15,2</u>	<u>10.897</u>	<u>13,5</u>
	<u><u>95.246</u></u>	<u><u>100,0</u></u>	<u><u>80.848</u></u>	<u><u>100,0</u></u>
Passiva				
Stichtingsvermogen	18.975	19,9	14.228	17,6
Langlopende schulden	75.995	79,8	66.336	82,1
Kortlopende schulden	<u>276</u>	<u>0,3</u>	<u>284</u>	<u>0,3</u>
	<u><u>95.246</u></u>	<u><u>100,0</u></u>	<u><u>80.848</u></u>	<u><u>100,0</u></u>

Analyse van de financiële positie

x 1.000	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Op korte termijn beschikbaar		
Liquide middelen	14.506	10.897
Kortlopende schulden	<u>-276</u>	<u>-284</u>
	14.230	10.613
Liquiditeitssaldo = werkkapitaal		
Vastgelegd op lange termijn		
Financiële vaste activa	<u>80.740</u>	<u>69.951</u>
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	<u><u>94.970</u></u>	<u><u>80.564</u></u>
Financiering		
Stichtingsvermogen	18.975	14.228
Langlopende schulden	<u>75.995</u>	<u>66.336</u>
	<u><u>94.970</u></u>	<u><u>80.564</u></u>

BESTUURSVERSLAG

Holland High Tech

Global Challenges, Smart Solutions

Jaarrapportage TKI HTSM 2019

Kenmerk 20.0039

1. Algemeen

1.1 Langetermijndoelstellingen

De topsector HTSM (High Tech Systemen & Materialen) verbindt de technologische industrie en kennisinstellingen van Nederland in een ecosysteem voor samenwerking van wereldklasse. HTSM omvat meer dan 86.000 bedrijven, met 490.000 medewerkers, een productiewaarde van 139 miljard euro en een netto export van 49 miljard euro.¹ De industrie in de topsector besteedt jaarlijks 4 miljard euro aan onderzoek, waarvan ruim 500 miljoen euro in publiek-private samenwerking (PPS) met partijen binnen en buiten Nederland.

Binnen HTSM worden sleuteltechnologieën ontwikkeld voor oplossingen van de grote maatschappelijke uitdagingen van vandaag, door het realiseren van producten en diensten die deze oplossingen economisch mogelijk maken. De technologieën van HTSM zijn alom aanwezig in consumentgerichte en zakelijke toepassingen, van telecommunicatie, het internet en energievoorziening, tot medische instrumenten, auto's, vliegtuigen en satellieten.

Het topteam HTSM wil door krachtenbundeling van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid een cruciale bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen en Nederland innovatief en economisch aan de wereldtop houden. De visie, missie en strategie van het topteam is vastgelegd in de HTSM Knowledge and Innovation Agenda 2018-2021.² Het raamwerk van maatschappelijke uitdagingen en sleuteltechnologieën in deze agenda vormt de verbinding tussen de programmering in de HTSM roadmaps en het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid van de rijksoverheid.³ Bij de uitrol van dit beleid in 2019 is HTSM aangewezen als coördinator van de thematische agenda's (KIA's) voor Sleuteltechnologieën en voor Veiligheid. Verder is HTSM nauw betrokken bij de KIA's voor Energietransitie en Duurzaamheid, voor Landbouw Water en Voedsel, en voor Gezondheid en Zorg.

Stichting TKI HTSM ('het TKI') implementeert de visie van het topteam HTSM door het programmeren en financieren van onderzoek in publiek-private samenwerking, het mobiliseren van het ecosysteem van bedrijven en kennisinstellingen, het faciliteren van kennisuitwisseling en vraagsturing in het netwerk, en het communiceren over alle activiteiten met TKI-betrokkenheid. In algemene berichtgeving opereert het TKI onder de naam 'Holland High Tech'.

De kerntaken van het TKI bestaan uit het inrichten en onderhouden van de HTSM kennis- en innovatie-agenda en de HTSM roadmaps waaruit deze is opgebouwd, en het coördineren van de implementatie van deze agenda, in het bijzonder de uitvoering voor de topsector HTSM van de PPS-toeslagregeling en de MIT-regeling, en het onderhouden van de inhoudelijke en organisatorische verbinding met de KIA's in het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid.

1.2 Governance

De structuur van het TKI omvat het Bestuur, de Raad van Toezicht, de Roadmap Council, de Directie en het Bureau.

---

¹ cbs.nl/nl-nl/visualisaties/monitor-topsectoren-2017

² hollandhightech.nl/documents

³ bedrijvenbeleidinbeeld.nl/bouwstenen-bedrijvenbeleid/missiegedreven-innovatiebeleid

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het beleid van het TKI en beslist over de uitvoering; het topteam HTSM maakt deel uit van het Bestuur. De Roadmap Council bestaat uit de trekkers van de roadmaps in de topsector en de ICT-roadmap; het Bestuur benoemt de leden. De onafhankelijke Raad van Toezicht vervult een klankbordfunctie en staat het Bestuur met raad en advies terzijde.

De Directie is aangesteld door het Bestuur en belast met de dagelijkse leiding van het TKI en de uitvoering van het beleid. Het Bureau ondersteunt de Directie in alle activiteiten; het Bureau werkt onder verantwoordelijkheid van de Directie.

Het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid eist een zeer brede inzet van topteam HTSM. Om de governance van de KIA's in dit beleid realistisch te kunnen invullen is overeengekomen de vertegenwoordiging van het topteam uit te breiden tot alle leden van het bestuur van TKI HTSM. De Directie verzorgt het secretariaat van de door HTSM voorgezeten KIA's.

2. Uitvoering

2.1 Verdeling van middelen en projectselectie

De inkomsten van het TKI komen voort uit verkregen PPS-toeslag, MIT-subsidie en de subsidie voor programma-ondersteunende activiteiten, alle verstrekt door RVO. De uitgaven van het TKI komen voort uit het verlenen van PPS-toeslag aan kennisinstellingen en betalingen aan derden vanuit de subsidies voor programmaondersteunende activiteiten (POA) en voor MIT TKInetwerkactiviteiten en -innovatiemakelaars.

Het TKI zet PPS-toeslag in voor onderzoek in programma's en projecten bij duurzaam door de overheid gefinancierde kennisinstellingen. Richtlijn in alle samenwerkingsvormen met de betrokken organisaties zijn de conclusies van de expertgroep voor spelregels in publiek-private samenwerking.⁴ Door het TKI worden in het algemeen geen calls georganiseerd en er wordt geen eigen onderzoek uitgevoerd. Achtergrond hiervan is dat de kennisinstellingen waarmee het TKI samenwerkt al uitstekende procedures hebben om de kwaliteit van onderzoeksvoorstellen te beoordelen. Ter stimulering en aanjagen van high tech oplossingen aan het missiegedreven innovatiebeleid heeft TKI HTSM in 2019 een bescheiden call uitgevoerd voor beperkte R&D samenwerkingsprojecten.

Bij het programmeren van funderend onderzoek werkt het TKI nauw samen met NWO, onder meer door gerichte cofinanciering van de door NWO-TTW georganiseerde jaarlijkse HTSM-call. Met TNO en NLR wordt samengewerkt in de programmering van projecten voor toegepast onderzoek. Met TU/e, UT, TUD, RUG, ESI, M2i, QuTech, ARCNL en Holst Centre zijn specifieke afspraken gemaakt over de uitvoering van projecten met inzet van PPS-toeslag. Het TKI zet PPS-programmatoeslag ook in als onderdeel van het nationale budget voor Nederland in de calls van de Europese JU ECSEL.

Het TKI heeft van RVO 39,4 miljoen euro PPS-programmatoeslag 2019 toegekend gekregen. Deze toeslag was gebaseerd op 137,6 miljoen euro PPS-grondslag in 2018. Het TKI zet deze toeslag in voor nieuw publiek-privaat onderzoek, gebruikmakend van de open en transparante instrumenten en mechanismen van de bij het TKI aangesloten kennisinstellingen.

De verdeling van de programmatoeslag op hoofdlijnen vindt plaats naar rato van de grondslag in de respectievelijke kennisinstellingen en HTSM-roadmaps. Jaarlijks worden de plannen van de kennisinstellingen gepresenteerd aan de Roadmap Council. Het Bestuur beslist over deze plannen op basis van het advies van de Roadmap Council.

Ter ondersteuning van de programmering van onderzoek met participatie van het mkb heeft het TKI in 2019 uitvraag gedaan bij de Holland High Tech Partners voor plannen in het kader van MIT TKI-netwerkactiviteiten en -innovatiemakelaars.

Hiernaast heeft het TKI in 2019 2,7 miljoen euro PPS-projecttoeslag ingezet, als getoond in Tabel 1. Ook deze projecten sluiten aan bij de thematiek van één of meer HTSM-roadmaps.

---

⁴ rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/06/21/spelregels-voor-privaat-publieke-samenwerking-bij-programmering-en-uitvoering-van-fundamenteel-en-toegepast-onderzoek.html

Tabel 1 – TKI HTSM PPS-projecttoeslagaanvragen in 2019

Code	Projecttoeslagaanvraag	Kennis-instelling	Budget k€	Toeslag k€
TKI1912P01	NextGenRealCom	TUD	2.831	458
TKI1912P02	Self-healing transmitters for smart antenna systems	TUD	959	134
TKI1912P03	ACCESS – Active Contamination Control for Equipment and SubstrateS	TU/e	1.698	248
TKI1912P04	ColdLight: from laser-cooled atoms to coherent soft X-rays	NWO	2.000	254
TKI1912P05	Dynamic Phase Space Shaping for Ultrafast Transmission Electron Microscopy	NWO	1.150	147
TKI1912P06	SmartTWO: Maverick Telecom Technologies as Building Blocks for Value Driven Future Societies	TU/e	2.785	308
TKI1912P07	SmartDATA, ICT for a connected world	TU/e	2.253	188
TKI1912P08	PerInatal, CARdiovascular and Sleep medtech Solutions	TU/e	3.231	290
TKI1912P09	Intelligent Lighting	TU/e	1.856	173
TKI1912P10	Synthetic Polymer-Based Antenna Array Technology for 5G/5G+ Communications	TU/e	1.208	128
TKI1912P11	PhotoLitho, Aberration compensation and surface charging	TU/e	2.039	242
TKI1912P12	Novel Surface Treatment Technologies for Aircraft	TUD	1.012	146

2.2 Vraagsturing en mkb-betrokkenheid

De vraagsturing van het TKI wordt vormgegeven in de HTSM Knowledge and Innovation Agenda 2018-2021 en het MIT-innovatiestimuleringsplan 2019 voor de topsector HTSM en ICT. De hierin opgenomen HTSM roadmaps zijn opgesteld door gezamenlijke teams uit de gouden driehoek met experts uit grote bedrijven, mkb, universiteiten, TO2-instituten, NWO en overheden. In iedere roadmap wordt ingegaan op zowel de maatschappelijke uitdagingen als de economische relevantie van het deelgebied, op de prioriteiten en de valorisatie van het onderzoek, op de partners en het proces waarmee de roadmap onderhouden wordt, en op de voorziene investeringen in PPS-onderzoek. De HTSM roadmaps Advanced Instrumentation en Photonics hebben een trekker afkomstig uit het mkb. In totaal zijn meer dan 600 mkb-ers betrokken bij de roadmaps.

Participatie in onderzoek door het mkb wordt door het TKI ondersteund door het verstrekken aan relevante marktpartijen van middelen voor mkb-netwerkactiviteiten en innovatiemakelaars.

2.3 Internationaal

De HTSM-roadmaps overlappen met de ‘Key Enabling Technologies’ (KETs) van de Europese Commissie. Van alle PPS-onderzoek in de topsector HTSM wordt ruim de helft uitgevoerd in het kader van Europese programmering. Vertegenwoordigers van HTSM roadmaps sturen direct mee aan de strategische agenda’s van (pan)Europese samenwerkingsprogramma’s met bedrijven en kennisinstellingen, waaronder de EUREKA-clusters ITEA en PENTA, de Europese Joint Undertakings Clean Sky, ECSEL en SESAR, en de associaties voor publiek-private samenwerking EGVI, EFFRA, Photonics21 en A.SPIRE. Zij zijn ook betrokken bij de totstandkoming en invulling van het nieuwe Horizon Europe programma.

Een groot deel van de internationale onderzoeksactiviteiten in de topsector valt binnen de scope van JU ECSEL⁵. De agenda van ECSEL is gericht op het vinden van slimme oplossingen uit de sector voor grote maatschappelijke uitdagingen met een wereldwijde impact: Smart Mobility, Smart Society, Smart Energy, Smart Health en Smart Production. Inhoudelijk volgt de HTSM kennis- en innovatie-dezelfde hoofdlijnen. Het TKI is een nationale uitvoeringsorganisatie binnen het ECSEL-programma.

2.4 Kennisverspreiding

De valorisatie van onderzoeksresultaten is belegd bij de uitvoerende onderzoeksorganisaties. Kennisverspreiding vindt plaats via wetenschappelijke publicaties, via het overdragen of licentiëren van Intellectueel Eigendom, via gebruikersbijeenkomsten bij projecten, en via bilaterale contacten tussen de publieke en private partijen in de projecten.

2.5 Transparantie en publiciteit

Het TKI organiseert een algemeen strategisch HTSM-voorjaarsevenement met brede vertegenwoordiging van beleidsmakers vanuit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden, en een technisch-inhoudelijk HTSM-najaarsevenement met workshops voor onderzoekers van bedrijven en kennisinstellingen. Het TKI belegt jaarlijks meerdere bijeenkomsten met executives uit de private en de publieke sector die fungeren als strategische adviesgroep voor de topsector HTSM.

Het TKI onderhoudt een Holland High Tech website met informatie over de maatschappelijke thema's, de sleuteltechnologieën en de organisatie van de topsector HTSM, de lopende projecten in het TKI-programma, en actuele informatie over ontwikkelingen en bijeenkomsten. Ook verzorgt het TKI een regelmatige nieuwsbrief. Vanaf september 2019 is Engels de voertaal van de website geworden. Vanaf dat moment verschijnen maandelijks achtergrondartikelen op de website en in Bits&Chips over door TKI HTSM gefinancierde samenwerkingsprojecten.

Het TKI ontwikkelt Holland High Tech branding- en communicatiemiddelen om de zichtbaarheid, herkenbaarheid en de uitstraling van de topsector HTSM te vergroten. Het TKI verzorgt ook de communicatiemiddelen bij strategische evenementen, zoals beurzen, in binnen- en buitenland.

2.6 Cross-overs naar andere topsectoren

De topsector HTSM ontwikkelt producten en diensten met toepassingen in alle andere Nederlandse topsectoren en levert daarmee ook een bijdrage aan de prestaties van die sectoren.

Het TKI onderhoudt een actieve relatie met de topsectoren Agri & Food en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen voor de implementatie van het HT2FtW (High-Tech-to-Food-the-World) initiatief, en met de topsectoren Chemie en Energie voor het ECCM (Electro-Chemical Conversion and Materials) programma en het MaterialenNL platform. Het TKI verzorgt ook de uitvoering van de PPS-toeslageregeling en de MIT-regeling voor Team ICT.⁶ Het TKI heeft een open oog voor brede interactie met andere disciplines, inclusief alfa- en gamma. Met ingang van 2019 is het Maatschappelijk Verantwoord Innoveren programma van NWO⁷ geïntegreerd in de HTSM-call.

In de komende periode wordt een verdere intensivering voorzien van de samenwerking met topsectoren en departementen voor de ontwikkeling en implementatie van missie-gedreven activiteiten gerelateerd aan maatschappelijke thema's en de nationale wetenschapsagenda.

---

⁵ ecsel.eu

⁶ dutchdigitaldelta.nl/over-ons

⁷ nwo-mvi.nl/

2.7 Onderzoeksthema's

De onderzoeksthema's van het TKI komen voort uit de door het veld opgestelde HTSM roadmaps, met input van experts uit grote bedrijven, mkb, universiteiten, TO2-instituten, NWO en ministeries. Samen definiëren de roadmaps de onderwerpen voor PPS-onderzoek, als hieronder aangegeven. Actuele versies van alle roadmaps staan op de Holland High Tech website.⁸

Advanced Instrumentation

Systemen en technologie voor het meten van straling, licht en deeltjes; bepaling en controle van plaats, beweging en trilling; management, verwerking en interpretatie van big (sensor) data.

Aeronautics

Technologie en innovatie voor groener en veiliger vliegen: aerostructures, motor-subsystemen en -componenten, onderhoud, reparatie en revisie, vliegtuigsystemen en nieuwe materialen.

Automotive

Oplossen van problemen zoals emissie, congestie en geluidsoverlast en vergroten van veiligheid. Onderzoeksthema's: een duurzame aandrijflijn, slimme mobiliteit.

Electronics

Toepassing van micro- en nano-elektronica in alternatieve energie, elektrische auto's, verkeer en logistiek, communicatie, veiligheid en privacy, gezondheidszorg, intelligente steden en lucht- en ruimtevaart.

Embedded Systems

Geïntegreerde hardware/software-systemen die intelligentie, besluitvorming en mogelijkheden toevoegen aan hightech producten, welke economische bedrijvigheid en kwaliteit van leven verhogen.

Healthcare

Mensgerichte nano-elektronica, embedded systems en mechatronica ten behoeve van preventie, diagnostiek, interventie en therapie, nulde- en eerstelijnszorg en thuiszorg; en enabling technologies voor gezondheidszorg.

Hightech Materials

Begrijpen van materialen en hun eigenschappen tijdens productie, verwerking, gebruik en hergebruik. Kostenreductie en het veilig omgaan met nieuwe (nano) materialen.

Lighting

Verlichtingstechnologie van componenten en solid-state lighting (SSL) systemen tot mensgerichte, energiezuinige en intelligente verlichtingsoplossingen.

Nanotechnology

Topsector-overschrijdende nanotechnologieën in onder andere materialen, elektronica/optica en sensoren. Voor toepassingen zoals verlichting, energie, gezondheid en water.

Photonics

Vertaling van toepassingen naar vereisten van componenten en prestaties. Technologieën voor onder andere photonic-electronic integration en processen voor snel en slim ontwerpen en produceren.

---

⁸ hollandhightech.nl/htsm-roadmaps

Printing

Printkoppen en functionele materialen, betrouwbaarheid en geavanceerde meet- en regeltechnieken en architectuur van digitale printplatformen.

Security

Bescherming van de veiligheid van personen en maatschappij, zowel bij geweld als door crises en rampen. Met technologie in de domeinen system-of-systems-oplossingen, cyber security en sensoren.

Semiconductor Equipment

Innovatie voor productieapparatuur van geavanceerde geïntegreerde circuits rondom miniaturisering van componenten, vergroting van chips en substraten en fabricagetechnieken.

Smart Industry

Mechatronica, productietechnologie in samenhang met ICT, snelle en accurate sensing, integratie van micro- en nanotechnologie en slimme materialen, smart industry field Labs.

Space

Ontwikkeling van producten voor satellieten en lanceervoertuigen. Nieuwe producten en diensten op basis van satellietdata in landbouw, voeding, water, energie en logistiek.

Onderzoekssamenwerking in de topsector HTSM is overwegend technologisch georiënteerd. Mede gezien het bottom-up karakter van de onderliggende roadmaps streeft het TKI vooral naar brede intensivering van onderzoek in publiek-private samenwerking in bèta-techniek, met speciale aandacht voor de rol van sleuteltechnologieën in het missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid.

2.8 Efficiëntie en effectiviteit

Het TKI beperkt zich in principe tot het uitvoeren van activiteiten die niet of niet goed door andere partijen dan het TKI kunnen worden opgepakt. In de planning en realisatie van activiteiten werkt het TKI nauw samen met het Ministerie van Economische Zaken en met de Holland High Tech partnerorganisaties (in 2019: Automotive NL, Brainport Industries, Business Cluster Semiconductors, FME, High Tech NL, Lucht- en Ruimtevaart NL, Metaalunie en Mikrocentrum).

Het TKI heeft geen personeel in dienst; alle werkzaamheden van de Directie en het Bureau worden zoveel mogelijk uitgevoerd via inzet in deeltijd van medewerkers van kennisinstellingen. Verder zijn delen van activiteiten als projectopdracht uitbesteed aan derden. In de uitvoering van alle activiteiten volgt het TKI de 'Richtlijn Ministerie van Economische Zaken vergoedingen binnen TKI's'. De leden van het Bestuur, de Raad van Toezicht en de Roadmap Council ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden ten behoeve van het TKI.

2.9 Belemmeringen en kansen

In 2019 heeft de topsector HTSM 800 miljoen euro geïnvesteerd in publiek-privaat onderzoek. De private bijdrage hierin bedraagt 570 miljoen euro. Het bedrijfsleven wil de PPS-investeringen in de komende periode verhogen, in lijn met de toename van private uitgaven aan onderzoek noodzakelijk voor de realisatie van de economische ambities van de topsector. Limiterend in de groei van de bedrijfsinvesteringen is de beperkte beschikbaarheid van publieke middelen voor publiek-private samenwerking. De intensivering van de overheidsbijdrage voor bèta-techniek is zeer gewenst om op- en uitbouw van PPS-programma's mogelijk te maken. Datzelfde geldt voor het behoud van

hoogwaardige hightech onderzoeksfaciliteiten in Nederland. Zonder structurele ondersteuning blijft de implementatie van onderzoeksresultaten bij het mkb lastig.

HTSM is coördinator van de KIA Sleuteltechnologieën en de KIA Veiligheid, en HTSM is nauw betrokken bij de KIA Energietransitie en Duurzaamheid, de KIA Landbouw Water en Voedsel, en de KIA Gezondheid en Zorg. Hierdoor is de belasting voor de governance van het TKI in 2019 sterk toegenomen, en ook de kosten van uitvoering bij Directie en Bureau. Met de huidige regelingen gaat dit ten koste van de inzet van PPS-toeslag voor publiek-privaat onderzoek, de hoofdtak van het TKI.

3. Financieel jaarrapport

Het financieel jaarrapport 2019 wordt opgesteld door de accountant van het TKI, in overleg met de Directie. Het finale rapport wordt ter goedkeuring aangeboden aan het Bestuur.

Risicomanagement en de toepassing van controleprocedures zijn geïntegreerd en ingebed in de dagelijkse operatie en toezichthoudende structuur van het TKI. Het Bestuur erkent dat de interne controle en administratieve organisatie belangrijke componenten zijn, die het TKI in staat stelt om de operationele en financiële doelstellingen te bereiken. Het bestuur ondersteunt een proactieve benadering van risicobeheer met het besef dat het managen van deze risico's een wezenlijk onderdeel van de organisatie vormt.

Op basis van risicobeoordeling is een drietal risicogebieden geïdentificeerd. Het TKI is zich bewust van deze risico's. Dit stelt het TKI in staat de kans te verminderen dat risicovolle gebeurtenissen zich voordoen en om maatregelen te nemen, zodat de impact van deze risico's kunnen worden beheerst en verminderd. De risicogebieden zijn:

- Onjuiste inzet/aanwending van de ontvangen PPS-toeslag;
- Partners die onvoldoende bekend zijn met de subsidieregels van de PPS-toeslagregeling en daardoor mogelijk kosten declareren die volgens de regeling niet subsidiabel zijn;
- Fraude en corruptie.

Uit de huidige steekproefcontroles die tot nu toe door RVO zijn uitgevoerd, blijkt dat het TKI de zaken goed op orde heeft. Een belangrijke beheersmaatregel om het risico van onjuiste inzet/aanwending te mitigeren is de instelling van het kernteam dat de directie op de hoogte houdt over de inzet van de toeslag. Een andere beheersmaatregel is de medeondertekening van de samenwerkingsovereenkomst door het TKI, waardoor het risico aan de voorkant wordt afgedekt.

Een belangrijke beheersmaatregel die ervoor zorgt dat partners bekend zijn met de PPS-toeslagregeling is de inhoud van de toekenning waarin nadrukkelijk wordt aangegeven dat de subsidievoorwaarden van het Kaderbesluit nationale EZ-subsidies en de PPS-toeslagregeling integraal van toepassing zijn. Tevens dient door de partners aan het einde van de aanwendingsperiode verantwoording afgelegd te worden aan het TKI door een controleverklaring afgegeven door een accountant. Hiertoe is door het TKI samen met de accountant een controleprotocol opgesteld dat onderdeel uitmaakt van de toekenning. Daarnaast werkt het TKI uitsluitend samen met relatief grote partners met een grote bekendheid met de subsidieregels.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor systemen van interne risicobeheersing en controle en voor het beoordelen van hun operationele effectiviteit. De interne risicobeheersings- en controlesystemen zijn ontworpen om significante risico's te identificeren en om te helpen bij het beheer van deze risico's. De kans op fraude en corruptierisico's is daarmee laag. De accountant merkt op dat tijdens

de balanscontrole 2019 er geen onjuiste of onterechte betalingen, fraude of andere illegale handelingen aan het licht zijn gebracht.

In 2019 heeft zich geen gebeurtenis voorgedaan die aanleiding vormde voor het TKI om in te grijpen in een project of over te gaan tot bevriezen of stopzetten van een project. Het Bestuur heeft de risico's waaraan het TKI wordt blootgesteld, geanalyseerd en de controleomgeving voor het boekjaar eindigend op 31 december 2019 beoordeeld. Het TKI is van mening dat de huidige systemen die worden gebruikt, een doeltreffend en doelmatig kader van interne controle creëren en dat met de genoemde beheersmaatregelen de risico's in toereikende mate zijn onderkend en afgedekt.

CORONA

Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag is de coronacrisis uitgebroken. Alle activiteiten van de stichting vinden zoveel als mogelijk doorgang. We weten nog niet welke consequenties de uitbraak voor gevolgen heeft voor 2020, maar dat het effect heeft is onvermijdelijk. We verwachten dat het effect een minimale impact heeft voor de stichting en haar activiteiten.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Financiële vaste activa	1 .....80.740.188	.....69.951.403
VLOTTENDE ACTIVA		
Liquide middelen	2 .....14.505.949	.....10.897.323
TOTAAL ACTIVA	<u>95.246.137</u>	<u>80.848.726</u>

		<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
		€	€
PASSIVA			
Stichtingsvermogen	3		
Bestemmingsfondsen	4	.....18.975.489	.....14.227.939
Langlopende schulden	5	.....75.995.112	.....66.335.884
Kortlopende schulden			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	6	241.109	252.733
Overige schulden en overlopende passiva	7	<u>34.427</u>	<u>32.170</u>
		.....275.536	.....284.903
TOTAAL PASSIVA		<u>95.246.137</u>	<u>80.848.726</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

		<u>2019</u>	<u>2018</u>
		€	€
Baten	8		
Rijksbijdragen	9	<u>42.565.666</u>	<u>46.384.704</u>
		<u>42.565.666</u>	<u>46.384.704</u>
Lasten			
Personeelskosten	10	568.928	523.649
Toegekende subsidies	11	37.042.202	48.621.112
Bureaunkosten	12	<u>206.986</u>	<u>144.157</u>
Totaal van som der kosten		<u>37.818.116</u>	<u>49.288.918</u>
Totaal van netto resultaat		<u>4.747.550</u>	<u>-2.904.214</u>
Bestemming saldo van baten en lasten			
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2016		-	61.850
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2015		-41	-
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2014		86	-
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2019		14.274.772	-
Bestemmingsfonds PPS-projecttoeslag		-1.068.806	816.762
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2018		-7.910.338	12.037.298
Bestemmingsfonds Innovatiemakelaars		-35.501	7.832
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2017		<u>-512.622</u>	<u>-15.827.956</u>
		<u>4.747.550</u>	<u>-2.904.214</u>

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting TKI HTSM is feitelijk en statutair gevestigd op Winthontlaan 2, 3526 KV te Utrecht en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 55960340.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen

bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Subsidiebaten

De stichting beoordeelt bij transacties of en in hoeverre bedragen voor derden ontvangen worden. Daarbij worden alle relevante feiten en omstandigheden in aanmerking genomen. Bedragen die de stichting voor eigen rekening ontvangt worden als opbrengst verantwoord. In dit kader wordt verstaan onder eigen rekening dat de stichting bedragen ontvangt voor eigen rekening indien de stichting belangrijke rechten op economische voordelen en belangrijke risico's heeft met betrekking tot de geleverde goederen of diensten. Ten aanzien van de ontvangen gelden vanuit de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, hanteert de stichting het uitgangspunt dat de stichting de verantwoordelijkheid draagt voor de ontvangen subsidie en daarmee ook het risico draagt. Als gevolg van dit uitgangspunt wordt de volledige PPS-toeslag over een jaar als bate verantwoord.

Lasten

Subsidietoekenningen en daarmee -verplichtingen worden verantwoord in het jaar van het bestuursbesluit daartoe. Dit geldt zowel voor subsidieverplichtingen die zijn aangegaan voor een periode korter dan een jaar als voor verplichtingen die zijn aangegaan voor meer dan een jaar.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

TOELICHTING OP DE BALANS

VASTE ACTIVA

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
1 Financiële vaste activa		
Overige vorderingen	<u>80.740.188</u>	<u>69.951.403</u>
Overige vorderingen		
PPS-programmatoeslag 2019	33.215.216	-
PPS-programmatoeslag 2018	20.055.872	30.138.734
PPS-programmatoeslag 2017	6.014.134	10.764.134
TKI-programmatoeslag 2016	6.232.096	10.574.909
TKI-programmatoeslag 2015	3.515.908	4.504.254
TKI-programmatoeslag 2014	2.862.482	3.042.468
TKI-programmatoeslag 2013	484.836	1.906.689
PPS-projecttoeslag 2019	1.180.027	-
PPS-projecttoeslag 2018	2.407.759	2.335.036
PPS-projecttoeslag 2017	872.247	1.186.711
TKI-projecttoeslag 2016	845.728	1.189.380
TKI-projecttoeslag 2015	2.912.069	4.058.525
TKI-projecttoeslag 2014	129.150	174.420
MIT-gelden 2019	160.492	-
MIT-gelden 2018	-160.001	163.749
MIT-gelden 2017	-	40.000
Programmaondersteunende activiteiten	<u>12.173</u>	<u>-127.606</u>
Totaal	<u>80.740.188</u>	<u>69.951.403</u>

VLOTTENDE ACTIVA

2 Liquide middelen

ABN AMRO Bank	<u>14.505.949</u>	<u>10.897.323</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA

3 Stichtingsvermogen

	Bestemmings- fondsen €
Stand per 1 januari 2019	14.227.939
Mutatie uit resultaatverdeling	<u>4.747.550</u>
Stand per 31 december 2019	<u><u>18.975.489</u></u>

De bestemmingsfondsen hebben betrekking op nog toe te kennen subsidiegelden.

	31-12-2019 €	31-12-2018 €
4 Bestemmingsfondsen		
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2019	14.274.772	-
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2018	4.126.960	12.037.298
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2017	64.918	577.540
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2016	-3.361	60.210
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2015	-3.800	41
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2014	-	-86
Bestemmingsfonds PPS-projecttoeslag	316.000	1.317.435
Bestemmingsfonds Innovatiemakelaars	<u>200.000</u>	<u>235.501</u>
	<u><u>18.975.489</u></u>	<u><u>14.227.939</u></u>

De bestemmingsfondsen hebben betrekking op nog toe te kennen subsidiegelden.

	2019 €	2018 €
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2016		
Stand per 1 januari	60.210	-1.640
Toekenning TKI-programmatoeslag 2016	-	61.850
Overboeking naar andere reserves	<u>-63.571</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-3.361</u></u>	<u><u>60.210</u></u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2015		
Stand per 1 januari	41	41
Toekenning TKI-programmatoeslag 2015	-41	-
Overboeking naar andere reserves	<u>-3.800</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>-3.800</u>	<u>41</u>
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Bestemmingsfonds TKI-programmatoeslag 2014		
Stand per 1 januari	-86	-86
Mutaties toegekende TKI-programmatoeslag 2014	<u>86</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-86</u>
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2019		
Stand per 1 januari	-	-
Mutaties toegekende TKI-programmatoeslag 2019	<u>14.274.772</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>14.274.772</u>	<u>-</u>
Bestemmingsfonds PPS-projecttoeslag		
Stand per 1 januari	1.317.435	500.673
Mutaties toegekende PPS-projecttoeslag	-1.068.806	816.762
Overboeking naar andere reserves	<u>67.371</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>316.000</u>	<u>1.317.435</u>
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2018		
Stand per 1 januari	12.037.298	-
Mutaties toegekende PPS-programmatoeslag 2018	<u>-7.910.338</u>	<u>12.037.298</u>
Stand per 31 december	<u>4.126.960</u>	<u>12.037.298</u>
Bestemmingsfonds Innovatiemakelaars		
Stand per 1 januari	235.501	227.669
Mutaties toegekende Innovatiemakelaars	<u>-35.501</u>	<u>7.832</u>
Stand per 31 december	<u>200.000</u>	<u>235.501</u>
Bestemmingsfonds PPS-programmatoeslag 2017		
Stand per 1 januari	577.540	16.405.496
Mutaties toegekende PPS-programmatoeslag 2017	<u>-512.622</u>	<u>-15.827.956</u>
Stand per 31 december	<u>64.918</u>	<u>577.540</u>

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
5 Langlopende schulden		
Overige schulden	<u>75.995.112</u>	<u>66.335.884</u>

Overige schulden

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
PPS-toeslag 2019	18.405.557	-
PPS-toeslag 2018	25.504.835	22.759.996
PPS-toeslag 2017	11.999.002	16.066.120
TKI-toeslag 2016	8.987.335	13.034.439
TKI-toeslag 2015	7.077.352	8.915.732
TKI-toeslag 2014	3.124.961	3.231.553
TKI-toeslag 2013	426.226	1.851.848
MIT-gelden 2019	338.264	-
MIT-gelden 2018	111.639	370.590
MIT-gelden 2017	-	85.618
POA ICT	<u>19.941</u>	<u>19.988</u>
Totaal	<u>75.995.112</u>	<u>66.335.884</u>

KORTLOPENDE SCHULDEN

6 Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	<u>241.109</u>	<u>252.733</u>

7 Overige schulden en overlopende passiva

Accountantskosten	<u>34.427</u>	<u>32.170</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN, VERPLICHTINGEN EN REGELINGEN

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

TKI-toeslag 2014

Op 2 maart 2016 is TKI-toeslag verleend voor het TKI-programma HTSM 2014 van € 30.424.673 voor de periode 1 januari 2014 tot en met 1 maart 2021. Een bedrag van € 466.648 wordt aangewend voor programmaondersteunende activiteiten.

TKI-toeslag 2015

Op 3 oktober 2016 is TKI-toeslag verleend voor het TKI-programma HTSM 2015 van € 35.159.081 voor de periode 16 januari 2015 tot en met 2 oktober 2021. Een bedrag van € 238.815 wordt aangewend voor programmaondersteunende activiteiten.

TKI-toeslag 2016

Op 22 december 2016 is PPS-toeslag verleend voor het TKI-programma HTSM 2016 van € 40.522.296 voor de periode 1 januari 2016 tot en met 22 december 2021. Van de vastgestelde subsidie wordt een bedrag van € 150.224 aangewend voor programmaondersteunende activiteiten.

PPS-toeslag 2017

Op 13 juli 2017 is PPS-toeslag verleend voor het PPS-programma HTSM 2017 van € 39.555.922 voor de periode 2 januari 2017 tot en met 13 juli 2022. De volledige vastgestelde subsidie wordt aangewend voor projecten.

PPS-toeslag 2018

Op 30 november 2018 is PPS-toeslag verleend voor het PPS-programma HTSM 2018 van € 42.999.688 voor de periode 2 januari 2018 tot en met 30 november 2023. De volledige vastgestelde subsidie wordt aangewend voor projecten.

PPS-toeslag 2019

Op 10 december 2019 is PPS-toeslag verleend voor het PPS-programma HTSM 2019 van € 39.394.339 voor de periode 2 januari 2019 tot en met 10 december 2024.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Ten tijde van het opmaken van de jaarrekening heerst wereldwijd het Coronavirus. Inmiddels worden in diverse landen, waaronder Nederland, overheidsmaatregelen getroffen om de impact van het Coronavirus te beperken. Tevens is het waarschijnlijk dat nog meer overheidsmaatregelen zullen worden getroffen teneinde de gevolgen van het Coronavirus daar waar mogelijk te minimaliseren.

Stichting TKI HTSM verwacht niet dat de activiteiten en financiële positie van de stichting ernstig in gevaar komt. De activiteiten van de Stichting zullen zoveel als mogelijk doorgaan. Om die reden zijn de in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2019	2018
	€	€
8 Baten		
Rijksbijdragen	<u>42.565.666</u>	<u>46.384.704</u>
9 Rijksbijdragen		
Subsidie PPS-programmatoeslag	39.394.339	42.999.688
Subsidie PPS-projecttoeslag	2.017.432	2.144.507
Organiserend vermogen	973.672	844.968
Subsidie MIT netwerkactiviteiten	192.007	197.080
Subsidie MIT innovatiemakelaars	<u>-11.784</u>	<u>198.461</u>
	<u>42.565.666</u>	<u>46.384.704</u>
10 Personeelskosten		
Inhuur medewerkers	<u>568.928</u>	<u>523.649</u>
Inhuur medewerkers		
Inhuur medewerkers High Tech & Drs. Q	115.004	73.508
Inhuur medewerkers NWO	197.299	229.012
Inhuur medewerkers NXP	87.410	43.705
Inhuur medewerkers VRATP	103.818	85.668
Inhuur medewerkers TNO	48.944	74.123
Inhuur medewerkers NLR	<u>16.453</u>	<u>17.633</u>
	<u>568.928</u>	<u>523.649</u>

WNT-verantwoording 2019 Stichting TKI HTSM

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de stichting TKI HTSM. Het voor de stichting TKI HTSM toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (2018: € 189.000).

1. Bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	A.J. van Roosmalen
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2019	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	57,5%
Dienstbetrekking?	Nee
Bezoldiging	
Bezoldiging	85.800
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	111.500
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	85.800
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2018	
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2018	01-01/ - 31/12
Deeltijdfactor 2018 in fte	50%
Dienstbetrekking?	Nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	70.800
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	94.500
Totale bezoldiging 2018	70.800

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1		H. van Kranenburg	
Functiegegevens	Plaatsvervangend directeur		
Kalenderjaar	2019	2018	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 31/12	-	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	12	-	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	€ 182	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 136.500	-	
Bezoldiging (alle bedragen excl. btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	69.343	-	
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	69.343		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		
Bezoldiging	69.343		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2019	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
M.H. Hendrikse	Bestuur – voorzitter
D.H.A. Blank	Bestuur – lid
H. Büthker	Bestuur – lid
J.T.F. Keurentjes	Bestuur – lid
F.P.T. Baaijens	Bestuur – lid
A. Van Mourik	Bestuur – Lid
J.C. Schouten	Bestuur – lid
H.G. Tappel	Bestuur – lid
E.P.W. Savenije	Bestuur – lid
P.J. Werkhoven	Bestuur – lid

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
11 Toegekende subsidies		
Toegekende subsidie PPS-programmatoeslag 2019	24.971.000	-
Toegekende subsidie PPS-programmatoeslag 2018	7.910.338	30.782.000
Toegekende subsidie PPS-programmatoeslag 2017	576.000	15.827.955
Toegekende subsidie TKI-programmatoeslag 2016	-	-
Toegekende subsidie TKI-programmatoeslag 2015	-	-
Toegekende subsidie PPS-projecttoeslag 2019	992.432	-
Toegekende subsidie PPS-projecttoeslag 2018	1.764.700	1.580.245
Toegekende subsidie PPS-projecttoeslag 2017	-	227.500
Toegekende subsidie TKI-projecttoeslag 2016	55.750	-480.000
Toegekende subsidie TKI-projecttoeslag 2015	273.356	-
Toegekende MIT-gelden	300.198	506.250
Toegekende subsidie POA-ICT	<u>198.428</u>	<u>177.162</u>
Totaal	<u><u>37.042.202</u></u>	<u><u>48.621.112</u></u>
12 Bureaukosten		
Accountantskosten/Administratiekosten	44.582	29.281
Overige bureaunkosten	138.204	90.676
Huisvestingskosten	<u>24.200</u>	<u>24.200</u>
	<u><u>206.986</u></u>	<u><u>144.157</u></u>

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting TKI HTSM

A. Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting TKI HTSM te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting TKI HTSM per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting TKI HTSM zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het overzicht kengetallen;
- het bestuursverslag;
- de overige informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT, alsmede de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De met governance belaste personen zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen,

waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 12 juni 2020

HLB Blömer accountants en adviseurs B.V.

P.W.J. van Dalen - van Balen MSc RA